

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FILOZOFIJA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

Ispitna knjižica 1

FIL.58.HR.R.K1.16

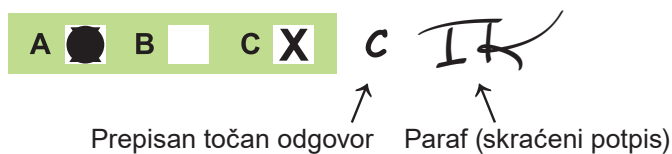

57218

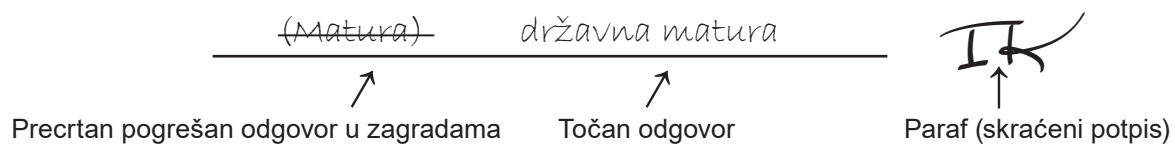
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

FILOZOFIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

F
I
L
1

List za odgovore

D-S058

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

11. A B C D E F

1. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

3. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

4. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

12. A B C D E F

1. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

3. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

4. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Šifra ocjenjivača: _____

FIL.58.HR.R.L1.02

57219

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

F I L 1

13. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐14. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐15. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐16. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐17. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐18. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐20. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li zalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 14 stranica, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koji je od navedenih pojmova u središtu ontoloških pitanja?

- A. bitak
- B. istina
- C. lijepo
- D. valjano

(1 bod)

2. Koje je od navedenih ontoloških stajališta zastupao antički filozof Anaksimandar?

- A. dualizam
- B. monizam
- C. atomizam
- D. pluralizam

(1 bod)

3. Pozorno pročitajte iskaz.

Ako znam da u nekom zamišljenom trokutu zbroj njegovih dvaju unutarnjih kutova iznosi 120 stupnjeva, onda zasigurno znam i da veličina trećeg kuta toga trokuta iznosi 60 stupnjeva.

Kako se naziva vrsta spoznaje na kojoj se temelji zaključni sud u navedenom iskazu?

- A. apriorna spoznaja
- B. dijalektička spoznaja
- C. aposteriorna spoznaja
- D. testimonijska spoznaja

(1 bod)

4. Koji je antički filozof smatrao da se bitak pojedinačnih stvari može objasniti na temelju materijalnoga, formalnoga, djelatnoga i svršnoga uzroka?

- A. Aristotel
- B. Heraklit
- C. Platon
- D. Zenon

(1 bod)

5. Kako se u Kantovoj etici naziva opće načelo moralnoga zakona koje obvezuje sva racionalna bića?

- A. pogodba
- B. maksima
- C. hipotetički imperativ
- D. kategorički imperativ

(1 bod)

6. Koji od navedenih pojmova **ne predstavlja** zajednički i javni kriterij moralnoga prosuđivanja?

- A. savjest
- B. običajnost
- C. prirodni zakon
- D. moralno pravo

(1 bod)

7. Koji je od navedenih filozofa smatrao da je čovjek u prirodnome stanju po svojoj naravi dobroćudan, ali ga civilizacija kvari?

- A. Immanuel Kant
- B. John Locke
- C. Jean J. Rousseau
- D. Thomas Hobbes

(1 bod)

Filozofija

---

8. Kako se naziva oblik demokracije u kojoj pojedinci aktivno i bez posrednika sudjeluju u donošenju političkih odluka?

- A. izravna demokracija
- B. predstavnička demokracija
- C. parlamentarna demokracija
- D. reprezentativna demokracija

(1 bod)

9. Koja od navedenih tvrdnja **ne odgovara** Aristotelovu razumijevanju političke zajednice?

- A. Demokracija je najbolji oblik političke zajednice.
- B. Cilj je političke zajednice opće dobro građana.
- C. Grad-država je savršena i samodostatna zajednica.
- D. Temeljna je svrha političke zajednice odgoj građana.

(1 bod)

10. Koji je filozof/filozofkinja smislio/smislila pojam „banalnost zla” kojim se tvrdi da veliko ljudsko zlo može nastati i zbog nedostatka prosuđivanja?

- A. Hannah Arendt
- B. John Rawls
- C. Karl Popper
- D. Simone de Beauvoir

(1 bod)

II. Zadatci povezivanja

U sljedećim zadatcima **svaki** sadržaj označen brojem povežite **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

Dva sadržaja označena slovom ne mogu se povezati.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

11. Svakoga navedenoga filozofa povežite s odgovarajućim ontološkim stajalištem.

1. Arthur Schopenhauer
2. George Berkeley
3. Georg W. F. Hegel
4. Leukip

- A. atomizam
- B. mehanicizam
- C. hilemorfizam
- D. solipsizam
- E. panlogizam
- F. voluntarizam

(1 bod)

12. Svakoga navedenoga filozofa povežite s karakterističnom tvrdnjom njegova učenja.

1. Demokrit
2. John Locke
3. Platon
4. René Descartes

- A. *Svi ljudi teže znanju po naravi.*
- B. *Mislim, dakle jesam.*
- C. *Znanje je moć.*
- D. *U duhu nema urođenih ideja.*
- E. *Znanje je opravdano istinito vjerovanje.*
- F. *Po mnijenju boja, po mnijenju slatko, po mnijenju gorko, a uistinu atomi i praznina.*

(1 bod)

III. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

13. Kako se naziva ontološko stajalište prema kojemu su priroda i bog istovjetni?

_____ (1 bod)

14. Kako se naziva pojam u Nietzscheovoj filozofiji koji označava pokretačku snagu i temelj svega?

_____ (1 bod)

15. Što je kriterij istinitosti prema pragmatičkoj teoriji istine?

_____ (1 bod)

16. Kako se prema Karlu Popperu naziva načelo kojim se provjerava vjerodostojnost i uvjerljivost određene teorije mogućnošću njezina pobijanja protuprimjerom?

_____ (1 bod)

17. Koja se vrlina prema Platonovoj filozofiji ostvaruje u dobro uređenoj državi na temelju umjerenosti, hrabrosti i mudrosti njezinih građana?

(1 bod)

18. Kako se naziva moralna i politička vrednota prema kojoj su svi ljudi građani svijeta?

(1 bod)

IV. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

19. Ukratko objasnite pojmove maksime, legalnoga djelovanja i moralnoga djelovanja iz filozofije Immanuela Kanta.

1. maksima:

(1 bod)

2. legalno djelovanje:

(1 bod)

3. moralno djelovanje:

(1 bod)

20. Ukratko objasnite filozofsko-politička učenja: liberalizam, konzervativizam i anarhizam.

1. liberalizam:

(1 bod)

2. konzervativizam:

(1 bod)

3. anarhizam:

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica